

# Urban and Regional Planning/Text Book

---

**Ali Khaksari**

**Associate professor of Urban and Regional  
Planning Allameh Tabatabai University**

سرشناسه : خاکساری، علی، ۱۳۴۳-  
Khaksari, Ali  
عنوان و نام پدیدآور : /Ali Khaksari R. Urban and regional planning : text book  
مشخصات نشر : تهران: حرکت نو، ۱۳۹۰ = ۲۰۱۱ م.  
مشخصات ظاهری : ۱۵۰ ص: مصور، جدول، نمودار (رنگی).  
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۴۸۲-۹-۲  
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا  
یادداشت : انگلیسی.  
آوانویسی عنوان : اورین --  
موضوع : زبان انگلیسی -- کتاب‌های قرائت -- شهرسازی  
موضوع : زبان انگلیسی -- راهنمای آموزشی (عالی)  
رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۰ غ ۹ ش/PE۱۱۲۷  
رده‌بندی دیویی : ۴۲۸/۶۴۰.۲۴۷۱۱۴  
شماره کتابشناسی ملی : ۲۳۷۱۹۷۲

عنوان کتاب : Urban and Regional Planning/Text Book  
مؤلف : علی خاکساری  
ناشر : حرکت نو  
نوبت چاپ : اول - ۱۳۹۰  
شمارگان : ۱۰۰۰  
چاپ : تاجی نشر  
طرح جلد : مؤسسه آموزش عالی آزاد پارسه  
قیمت : ۷۰۰۰۰ ریال  
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۴۸۲-۹-۲

تمام حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی آزاد پارسه است.  
هر گونه چاپ و تکثیر از محتویات این اثر بدون اجازه کتبی مؤسسه آموزش عالی آزاد پارسه ممنوع است،  
متخلفان به موجب بند ۵ از ماده قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.  
نقل مطالب این اثر با ذکر منبع بلامانع است.

## یادداشت ناشر

|                           |                              |
|---------------------------|------------------------------|
| خرد رهنمای و خرد دلگشای   | خرد دست گیرد به هر دو سرای   |
| خرد چشم جان است چون بنگری | تو بی چشم شادان جهان نسیری   |
| به گفتار دانشمگان راه جوی | به گیتی پیوی و به هر کس بگوی |
| ز هر دانش چون سخن بشنوی   | از آموختن یک زمان نغشوی      |

فردوسی

در دنیایی زندگی می‌کنیم که تکنولوژی به پیش‌پا افتاده‌ترین جنبه‌های زندگیمان سرک می‌کشد و همه مرزهایش را بردنور دیده، در این میانه دسترسی به متون و منابع نگارشی با یک کلیک میسر می‌شود و هر فرد می‌تواند صاحب کتابخانه‌ای بزرگ باشد، اما با تمام این تفاسیر، آنچه شگفت‌انگیز است میل انسانها به داشتن و خواندن کتاب‌های واقعی است، کتاب‌هایی از جنس کاغذ و جوهر که سالهاست از نسلی به نسل دیگر در سفرند و چرخ‌های سترگ تکنولوژی را به حرکت درمی‌آورند. شاید این خاصیت کاغذ و جوهر است که گویی با علم و دانش پیمانی ناگسستنی بسته است، اتاق اساتید بزرگ دانشگاه را که نگاه می‌کنی نخستین و برجسته‌ترین نکته‌ای که نظرت را جلب می‌کند کتابخانه‌های غنی و کتب منبع آنهاست که همگی شاید یادگار روزگار دانشجویی و علم‌آموزیشان بوده است.

مؤسسه آموزش عالی آزاد پارسه نیز آرزو دارد کتابهایش همواره همراه شما باشند از این روست که حداکثر تلاش خود را کرده تا این کتابها علاوه بر دربرگیری همه نکاتی که برای یک دانشجوی کنکوری مورد نیاز است با بیانی روان و قابل فهم کلیه مطالب و مباحث آکادمیک را شرح و بسط دهد تا خواننده را از رجوع به کتابهای مشابه بی‌نیاز کند و سالها در کتابخانه‌های شما به عنوان مرجعی ماندگار و جامع حضور داشته باشد.

پارسه دغدغه‌ای دیگر نیز دارد، امروز که اکثریت نسل جوان جامعه ما دارای تحصیلات عالی هستند، جای تفکر و تأمل بسیار است که سرانه کتاب و کتابخوانی هر ایرانی از جایگاه نازلی در میان دیگر کشورهای دنیا برخوردار باشد. این حقیقت تلخ تر می‌نماید وقتی نگاهی به پیشینه فرهنگ و هنر در این مرز و بوم بیاندازیم که هیچ‌کس نمی‌تواند منکر برجستگی و شکوهِش باشد. شاید وظیفه هر انسان دلسوز و نهاد آموزشی و فرهنگی این است که در راه اعتلای مجدد این فرهنگ گام بردارد چرا که این قدم‌ها هر چند کوچک هم که باشد می‌تواند مقدمه‌ای گردد برای خیزی بلند و سرافرازانه به جایگاه مرتفع اسلاف بزرگ و ماندگارمان. پارسه نیز بر خود بایسته می‌داند با رویکردهای فرهنگی، مانند اهدا کتاب و تجهیز کتابخانه‌ها به سهم خود در پیشبرد این جریان همت گمارد و امیدوار است در آینده نزدیک شاهد شکوفایی دوباره این فرهنگ فاخر در کشورمان باشد.

مؤسسه آموزش عالی آزاد پارسه از شما تقاضا دارد تا نظرات و پیشنهادات خود را در مورد کتابهای این مؤسسه به پست الکترونیکی به آدرس [CRM@parseh.ac.ir](mailto:CRM@parseh.ac.ir) ارسال کنید تا هر روز و با یکدیگر به سمت بهتر شدن پیش رویم.

پارسه

## مقدمه

منابع علمی از اساسی‌ترین نیازهای متخصصان، پژوهشگران و دانشجویان در هر رشته دانشگاهی تلقی می‌گردد. در ایران در بسیاری از رشته‌های دانشگاهی، بخصوص رشته‌های مهندسی و فنی، علوم طبیعی و برخی از شاخه‌های علوم انسانی و اجتماعی، اقدامات زیادی در سالهای گذشته در زمینه تولید و توزیع منابع علمی صورت گرفته است، اما در حیطه رشته‌های نسبتاً نوپا مانند برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، برنامه‌ریزی اجتماعی، مدیریت شهری و برنامه‌ریزی توسعه منطقه‌ای تولید و توزیع منابع کمی و مستند علمی بسیار محدود بوده است.

متون زبان تخصصی انگلیسی بعنوان یک درس مهم و تاثیرگذار در تمام رشته‌های دانشگاهی و در تمام مقاطع تحصیلی، از کاردانی تا دکتری تخصصی، می‌باشد. این اهمیت از یک طرف بدلیل امکان دسترسی، مطالعه و بهره‌برداری از منابع بین‌المللی و از طرف دیگر ایجاد فرصتی برای ارتباط با مجامع بین‌المللی و افراد مطرح و توانمند در سطح جهان از طریق ارائه مقالات و شرکت در همایش‌ها در سراسر جهان می‌باشد. بدون شک در قرن بیست و یکم، ادامه تحصیل در مقاطع کارشناسی ارشد و دکترا بدون آشنایی با زبان انگلیسی در سطح قابل قبول، خواندن متون و کتب تخصصی و نگارش مطالب و مقالات، چندان شمر ثمر و راضی کننده نخواهد بود. امروزه تحولات علمی و تخصصی بقدری سریع و گسترده می‌باشند که همگامی با این تحولات و به روز بودن نسبت به این پیشرفت‌ها تنها با مراجعه به آخرین و جدیدترین منابع علمی، از جمله کتابها و مقالات و همچنین شرکت در همایشهای معتبر جهانی، امکان‌پذیر می‌باشد. این در حالیست که منابع براهتی و در اسرع وقت از طریق اینترنت قابل دسترسی بوده و تقریباً تمام منابع معتبر جهانی یا به زبان انگلیسی بوده و یا بلافاصله به این زبان ترجمه می‌شوند.

خوشبختانه در کشور ما در سالهای اخیر در پذیرش دانشجویان دوره‌های کارشناسی ارشد و دکترا به این مسئله توجه خاص شده است و این موضوع باعث شده است تا متقاضیان ادامه تحصیل نیز از توان خود در جهت یادگیری و بکارگیری این زبان تلاش ویژه‌ای داشته باشند.

به هر حال به نظر می‌رسد که امروزه اهمیت این موضوع بر کسی پوشیده نیست. اما کمبود منابع جهت مطالعه و یادگیری، بخصوص در رشته‌های نوین مانند برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، برنامه‌ریزی اجتماعی طراحی شهری، مدیریت شهری، و برنامه‌ریزی توسعه منطقه‌ای همواره بعنوان یک مشکل

برای دانشجویان و مشتاقان ادامه تحصیل در این رشته‌ها مطرح بوده است. مجموعه حاضر، که بر اساس تخصص و تجربه جمع‌آوری و تدوین گردیده است، تا حد زیادی قادر خواهد بود تا این کاستی را بر طرف نماید.

نکته قابل ذکر این است که متون زبان تخصصی، بطور اعم، از گستردگی زیادی برخوردار است و لذا یک دانشجو مسلماً با مطالعه یک منبع خاص به هیچ وجه تسلط کامل نسبت به موضوعات علمی مطرح در یک رشته را پیدا نخواهد کرد. در واقع کتابهای زبان تخصصی به خودی خود منابع علمی یک رشته تحصیلی محسوب نمی‌شوند، بلکه پیش زمینه و دروازه ورود به منابع علمی و تخصصی آن رشته می‌باشند. بنابراین در این مجموعه سعی شده است تا گستره‌ای از موضوعات و مطالب مرتبط با رشته‌های برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، برنامه‌ریزی اجتماعی و طراحی شهری، ارائه شوند تا هم دانشجویان را با موضوعات متنوع این رشته‌ها آشنا سازد و هم گستره‌ای از واژه‌ها و اصطلاحات علمی و تخصصی این رشته‌ها را به دانشجویان معرفی نماید. در نتیجه انتظار می‌رود تا دانشجویان محترم با دقت کافی متن‌ها را مطالعه و ترجمه نمایند و معانی تخصصی هر واژه را در درک متون و فهم مطلب مد نظر قرار دهند. در این صورت مسلماً این مجموعه قادر خواهد بود تا آمادگی نسبی و قابل قبولی را برای ورود به منابع و مراجع علمی و تخصصی را برای دانشجویان و مشتاقان ادامه تحصیل در رشته‌های ذکر شده فراهم نماید.

کتاب متون تخصصی برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، در برگیرنده بیست بخش با تکیه بر منابع و مطالب متنوع و مفید برای متخصصان، کارشناسان و دانشجویان این رشته و رشته‌های مرتبط از جمله طراحی شهری، برنامه‌ریزی اجتماعی، برنامه‌ریزی توسعه منطقه‌ای، مدیریت شهری، اقتصاد شهری، جغرافیای شهری، معماری، و عمران شهری می‌باشد.

مجموعه در دست شما مبتنی بر تجربه و تخصص در این رشته می‌باشد و تلاش شده است تا حد امکان جامع و کاربردی باشد. تنوع موضوعات و تلفیق متون انگلیسی آمریکایی و بریتانیایی نیز باعث گردید تا دانش پژوهان گرامی با هر دو سبک آشنا شده و بتوانند بهره بیشتر و کاملتری را ببرند. ساختار کتاب به گونه‌ای تنظیم گردیده است تا استفاده کنندگان در پایان هر فصل با تعدادی سوال ۴ گزینه‌ای بتوانند درک خود را از مطلب ارزیابی نمایند و علاوه بر آن با چند سوال تشریحی مواجه خواهد شد تا بتواند ارزیابی دقیق‌تری از توانمندی خود داشته باشد. این معیارها به استفاده کنندگان امکان می‌دهد تا بطور متناسب از کتاب بهره گیرند. همچنین در ادامه بخشی بصورت ترجمه واژه و اصطلاحات به زبان انگلیسی آورده شده است تا به استفاده کنندگان امکان شناسایی معانی و تعاریف را بدهد. این بخش همچنین کمک خواهد کرد تا واژه‌های هم معنی و مترادف را نیز شناسایی نماید.

# Contents

|                                                                        |    |
|------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Introduction:</b>                                                   |    |
| <b>UNIT 1: Planning, Planners and Plans</b>                            | 1  |
| <b>Student Exercises:</b>                                              | 3  |
| <b>UNIT 2: Cities and Suburbs</b>                                      | 5  |
| <b>Student Exercises:</b>                                              | 6  |
| <b>UNIT 3: What is Urban Planning?</b>                                 | 9  |
| <b>Student Exercises:</b>                                              | 11 |
| <b>UNIT 4: Regional planning</b>                                       | 13 |
| <b>Student Exercises:</b>                                              | 15 |
| <b>UNIT 5: Urban Planning in Ancient Times</b>                         | 17 |
| <b>Student Exercises:</b>                                              | 19 |
| <b>UNIT 6: Social Town Planning and Social Planners</b>                | 23 |
| <b>Student Exercises:</b>                                              | 26 |
| <b>UNIT 7: History of Cities and City Planning</b>                     | 29 |
| <b>Student Exercises:</b>                                              | 32 |
| <b>UNIT 8: Modern City Planning</b>                                    | 37 |
| <b>Student Exercises:</b>                                              | 40 |
| <b>UNIT 9: Urban and Regional Planning</b>                             | 47 |
| <b>Student Exercises:</b>                                              | 49 |
| <b>UNIT 10: Evolution of Urban Form</b>                                | 55 |
| <b>Student Exercises:</b>                                              | 57 |
| <b>UNIT 11: Planning Theories and the Form of the City</b>             | 61 |
| <b>Student Exercises:</b>                                              | 63 |
| <b>UNIT 12: Sustainable Tourism</b>                                    | 67 |
| <b>Student Exercises:</b>                                              | 71 |
| <b>UNIT 13: The Golden Age of Regional Science as a Policy Science</b> | 77 |
| <b>Student Exercises:</b>                                              | 79 |

|                                                                                   |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>UNIT 14: Counter-urbanization and Population Change</b>                        | 83  |
| Student Exercises:                                                                | 85  |
| <b>UNIT 15: Are Cities Dying?</b>                                                 | 89  |
| Student Exercises:                                                                | 93  |
| <b>UNIT 16: The Indoor City: Can it be successfully integrated into the Urban</b> | 97  |
| Student Exercises:                                                                | 101 |
| <b>UNIT 17: Urban Management in Developing Countries</b>                          | 105 |
| Student Exercises:                                                                | 110 |
| <b>UNIT 18: Community Planning and Social Policy in Canada</b>                    | 115 |
| Student Exercises:                                                                | 119 |
| <b>UNIT 19: An Introduction to GIS</b>                                            | 123 |
| Introduction                                                                      | 123 |
| What is a GIS?                                                                    | 125 |
| GIS: A Ubiquitous Tool                                                            | 126 |
| Student Exercises:                                                                | 126 |
| <b>UNIT 20: Urban Typology in Developing World</b>                                | 129 |
| Student Exercises:                                                                | 133 |